

# Akbraut í Rangárþingi og forn þjóðleið í Árnesi, Rangárvallasýslu

Skýrsla um fornleifarannsókn og mælingu  
vorið og sumarið 2007



• • •



**Landsvirkjun**

Ágúst 2008



## Upplýsingablað

Skýrsla LV nr: LV-2008/077

Dags: Ágúst 2008

Fjöldi síðna:	39	Upplag: 25	Dreifing: <input checked="" type="checkbox"/> Opin <input type="checkbox"/> Takmörkuð til
---------------	----	------------	---

**Titill:** Akbraut í Rangárþingi og forn þjóðleið í Árnesi, Rangárvallasýslu

**Höfundar / fyrirtæki** Kristján Mímisson & Bjarni F. Einarsson. Fornleifafræðistofunni

**Verkefnisstjóri:** Guðlaugur Þórarinsson

**Unnið fyrir:** Landsvirkjun Power

**Samvinnuaðilar:**

**Útdráttur:** Vegna fyrirhugaðs stöðvarhúss Holtavirkjunar við Akbraut í Holta- og Landsveit þurfti að kanna rúst nr. 23, sem stendur rétt ofan við núverandi íbúðarhús bæjarins. Áður hafði rúst áfast bænum verið könnuð, en þar reyndust ekki vera fornleifar.  
Rúst nr. 23 er trúlega frá 19. öld.  
Fornleiðin sem var GPS mæld er trúlega frá miðöldum.

**Lykilorð:** Holtavirkjun, Akbraut, fornleifarannsókn, fornleið, miðaldir, Árnes

**ISBN nr:**

**ISSN nr:**

**Undirskrift verkefnisstjóra  
Landsvirkjunar**

*Guðlaugur Þórarinsson*

Skýrsla nr. LV-2008/077



# Akbraut í Rangárþingi og forn þjóðleið í Árnesi, Rangárvallasýslu

Skýrsla um fornleifarannsókn og mælingu  
vorið og sumarið 2007

Kristján Mímisson & Bjarni F. Einarsson



Ágúst 2008

Forsíðumyndin sýnir rúst nr. 23 í Holta- og Landssveit. Í bakgrunni er Þjórsá og Vörðufell. Horft til N. (Stafrænar myndir nr. 1. Ljósm. KM).

# FORNLEIFAFRÆDISTOFAN

Unnið fyrir Landsvirkjun

© Kristján Mímisson/Bjarni F. Einarsson  
Maí 2008

**Efnisyfirlit**

1 Inngangur	4
-------------	---

**I****Rúst 23 við Akbraut**

2 Akbraut í Rangárþingi ytra, Rangárvallasýslu	4
3 Uppgröftur á rúst 23	6
4 Niðurstöður	7
5 Ályktun	8

**II****Fornleið nr. 60 í Árnesi**

6 Ljósmyndir	15
7 Loftmynd	22
8 Heimildir	23
9 Stafrænar myndir, Akbraut	24
10 Stafrænar myndir fornleiðar 60	28
11 Litskygggnuskrá, Akbraut	31
12 Jarðlagaskrá, Akbraut	33

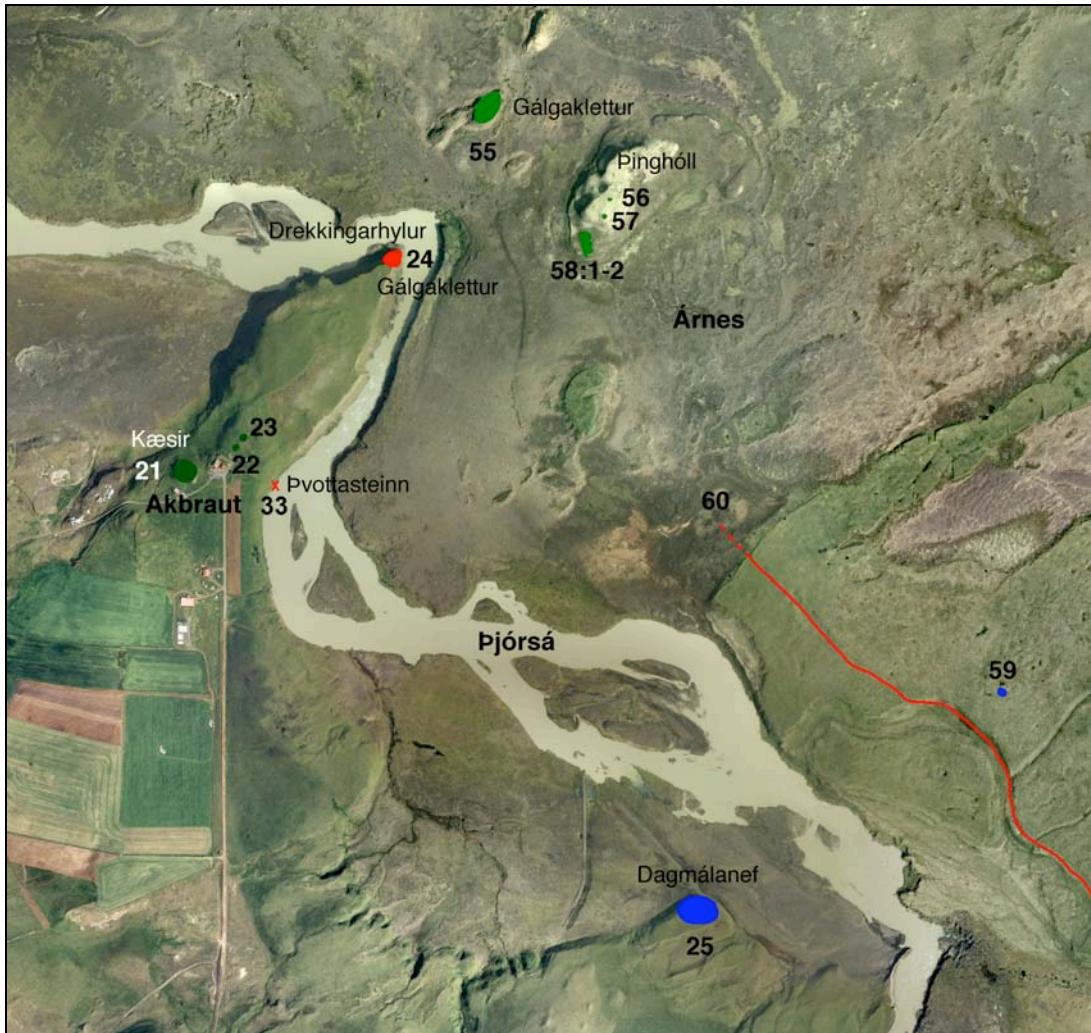
## 1 Inngangur

Að beiðni Landsvirkjunar tók Fornleifafræðistofan að sér að grafa í rúst nr. 23 í Holta- og Landsveit, á austurbakka Þjórsár. Um hlutverk rústarinnar og aldur var ekkert vitað fyrir rannsókn. Stjórnandi rannsóknarinnar var Kristján Mímisson fornleifafræðingur og aðstoðarmaður var Ármann Guðmundsson, fornleifafræðingur. Uppgröfturinn fór fram dagana 15. – 17. maí. Síðar um sumarið var gengið frá rústinni að beiðni heimamanna. Reynt var að skilja við hana í sama horfi og hún var fyrir raskið. Rústin er u.p.b. 70 m norðaustan við íbúðarhúsið á Akbraut, á grasi grónum tanga sem gegnur út í Þjórsá (sjá mynd 1). Einnig var farið þess á leit við Fornleifafræðistofuna að hún annaðist nákvæma GPS mælingu á fornleifum nr. 60 í Holta- og Landsveit. Er það fornleið sem liggur eftir Árnesinu endilöngu, þó ekki samfellt. Er sú mæling birt í II. hluta.

## II

## 2 Akbraut í Rangárþingi ytra, Rangárvallasýslu

Norður af þjóðvegi 26 í gegnum Landsveit liggur Hagavegur (þjóðvegur 266) í stórum boga inn að Þjórsá. Þar innst, móts við Árnesið þar sem það næustum því stíflar áんな, stendur bærinn Akbraut á svokölluðum Lambakletti „sem er ás grasi vaxinn að ofan, en standberg upp frá Þjórsárkvíslinni“ (Sýslu- og sóknarlýsingar, Rangárvallasýsla:184). Bæjarnafnið *Akbraut* er styttинг á nafninu *Akbrautarholt* en svo kallaðist bærinn allt fram á 19. öld. Lengst af stóð bærinn nokkru vestar með Þjórsá en árið 1823 var hann færður uppá Lambaklett (sama). Hugsanlega er nafnbreytingin beintengd tilfærslu bæjarins en Akbrautarnafnið birtist fyrst í manntali árið 1845 (Manntal á Íslandi 1845:184).



Mynd 1. Staðsetning rústarinnar á tanganum við Þjórsá. Sjá má staðsetningu fleiri fornleifa, en þær voru annaðhvort utan við áhrifasvæðið eða ekki talin þörf á að rannsaka þær frekar. Loftmynd: Verkfræðistofan Hnit 2001. Viðbætur BFE (Úr: Bjarni F. Einarsson 2001).

Í Akbrautarholti stóð kirkja á miðöldum og voru rústir hennar og kirkjugarður friðlýstar af Matthíasi Þórðarsyni, þáverandi þjóðminjaverði, árið 1927 (sbr. Fornleifaskrá). Akbrautarholts er fyrst getið í málðaga Nikuláskirkju í Odda frá árinu 1270 (Íslenskt fornbréfasafn II:87) en kirkjan sú mun hafa átt gamlan gelding í Akbrautarholti. Árið 1480 og 1548 er enn getið um gamlan gelding í

Akbrautarholti í máldögum Nikuláskirkju í Odda (Íslenskt fornbréfasafn IV:71; VI:324).

Í fornleifaskrá var rústinni lýst á eftirfarandi hátt:

### Rúst.

6 m í þvermál og 0,5 m há. Veggir úr torfi (og grjóti?), en breidd þeirra ekki greinanleg. Rústin er vel gróin. Ca. 1,5 m A af rústinni er stutt garðsbrot, ca. 4 m langt, 1 m breitt og 0,3 m hátt. (Fornleifaskrá, Holta- og Landsveit nr. 23).



Mynd 2. Rústin eins og hún leit út við skráningu 2001. Sjá einnig forsíðu. Horft mótt A. Ljósm. BFE

Að kröfu Fornleifaverndar ríkisins var grafið í rústina, en ekki þótti ástæða til að kanna garðsbrotið stutta.

### 3 Uppgröftur á rúst 23

*Aðdragandi, markmið, verklag*

Í NNA af bæjarhúsum Akbrautar, u.þ.b. 150 m upp hlíð Lambaklettsins var svo til hringlaga rúst skráð (sjá skráningarskýrslu; rúst 23).

Rústin er um 6 m í þvermál og í henni miðri má sjá móta fyrir svoltílli lægð. Dagana 15. – 17.

maí 2007 grófu Kristján Mímisson og Ármann Guðmundsson, starfsmenn Fornleifafræðistofunnar, fjögurra fermetra könnunarholu í rúst 23 samkvæmt beiðni Fornleifaverndar ríkisins. Markmið



Mynd 3. Rústin að birtast í uppgreftinum. Torfveggurinn var hægra megin við grjótið. Upp vísar til NNA. (Stafrænar myndir nr. 4. Ljósm. KM).

rannnsóknarinnar var að aldursgreina rústina og reyna að komast fyrir um það hverrar gerðar hún er og hvaða hlutverki hún hafi gegnt. Holan var staðsett í suðaustur horni rústarinnar með það fyrir augum að kanna mætti bæði veggjargerð og möguleg gólfloð inni í rústinni. Bæði stefna holunnar og hnitakerfi rannsóknarinnar voru látin fylgja yfirborðsmynd rústarinnar (sjá mynd 1). Afstæð hæð var ákvörðuð 100 m.y.s. á steinhellu vestan rústarinnar.



Mynd 4. Hér er komið aðeins neðar í jarðlögin og grjótvegginn í rústinni og sjá má kindabein á gólfí rústarinnar. Horft mótt SSV. (Stafrænar myndir nr. 10. Ljósm. KM).

Allur uppgröftur fór fram í höndunum og var holan grafin í plani niður fyrir mannvist. Þrjár teikningar voru gerðar af plani holunnar og í lok uppgrafarins var vestursnið teiknað í heild sinni. Verkið var ljósmyndað á öllum stigum og skrásett í gagnagrunnskerfi Fornleifafræðistofunnar (sjá skrár).

#### 4 Niðurstöður

Rétt undir grassverði kom í ljós hreyft, torfkennt lag sem túlkað var sem yfirborðsrask, blandað þaktorfi hússins. Í þessu yfirborðslagi fannst jafnframt eini gripurinn við rannsóknina, en það var blámálað hvítleirsbrotn. Undir hreyfða yfirborðslaginu var komið niður á grágrýtishnullunga sem mynduðu beina línu í stefnuna VSV – ANA (sjá mynd 2). Nánast yst í NA-horni uppgraftarsvæðisins virtist þessi hleðsla mynda u.þ.b. 90° horn. Grjóthleðslan var tveggja laga og austan hennar

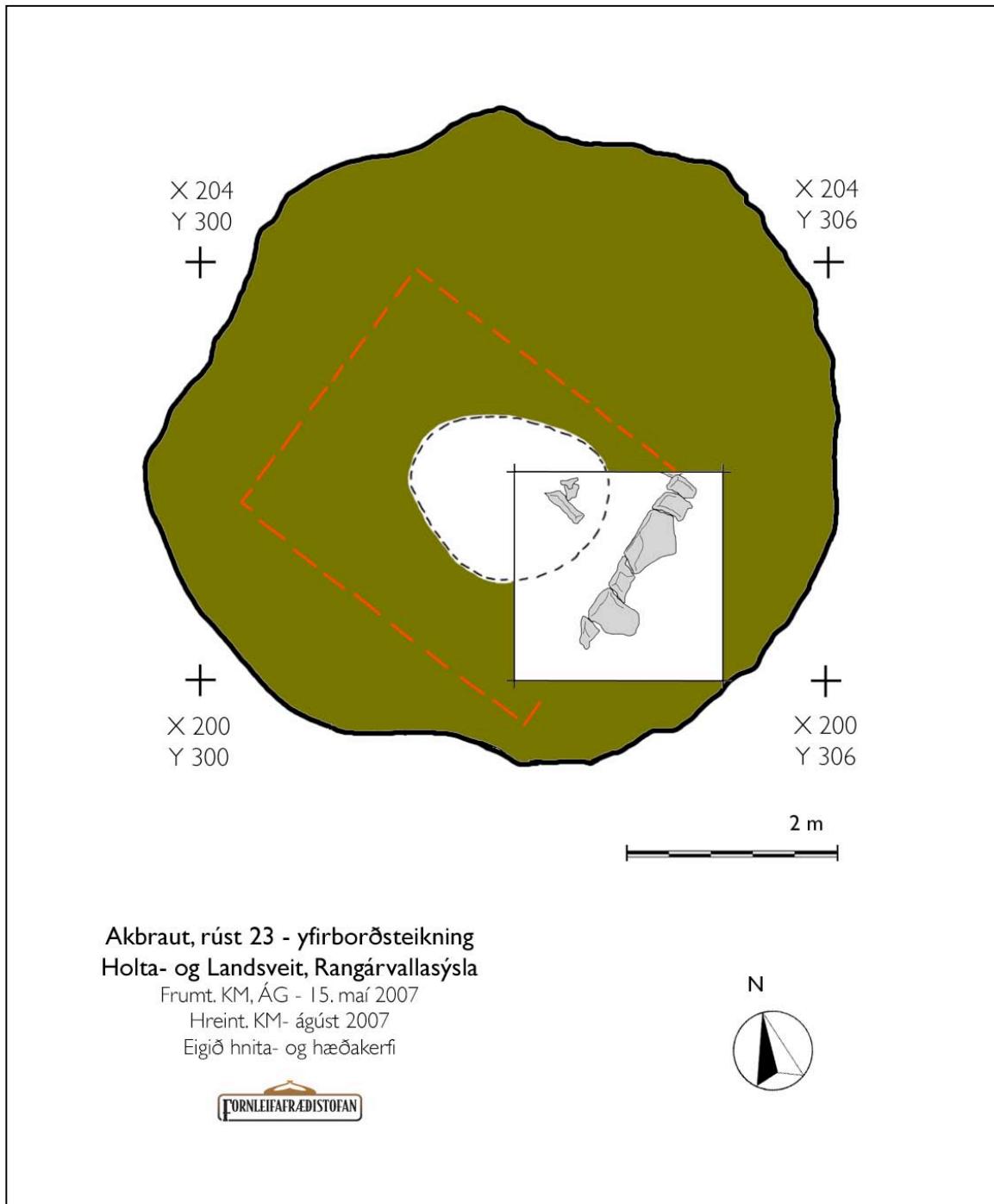
sáust skýr merki torfs – s.s. veggjar – en vestan við hana (þ.e. innan húss) var augljóslega hreyfður jarðvegur, þ.e. fylling í rústinni. Fyllingin í rústinni var blanda af fínum, ljósbrúnum fokjarðvegi (lag 2; sjá sniðteikningu) og dekkri hreyfðum jarðvegi með tætingslegum torfslettum sem hugsanlega hafa átt uppruna sinn í þaki og veggjum hússins (lag 3; sjá sniðteikningu). Í lagi 3 fannst nokkuð af mannvistarleifum, aðallega bein og örlítið magn viðarkola. Þar fundust jafnframt nokkrir hleðslusteinir sem túlkaðir voru sem hrun úr N-vegg hússins. Undir þessu hruni var komið niður á steinhellur sem lágu í nokkuð dökku og þéttu lagi (lag 4) sem túlkað var sem niðurtroðin gólfskán. Í meintu gólfskáninni fundust þó engar mannvistarmínjar, svo sem gripir, viðarkol eða brennd bein. Það leiðir að því nokkuð sterkum líkum að í húsinu hafi ekki verið eldstæði.

Engar frekari minjar komu í ljós undir meintri gólfskán. Jarðlög þar undir eru öll óhreyfð (sjá sniðteikningu). Í V-sniði voru þónokkur gjóskulög áberandi undir rústinni en yfir henni sáust engin gjóskulög í sniði. Þrjú gjóskulaganna (lög 6, 8, og 10; sjá sniðteikningu) voru sérstaklega áhugaverð þar sem hér er sennilegast um gjóskulagaseríu úr Heklu og Kötlu að ræða frá 18. öld (þ.e. H-1693, K-1721 og H-1766) sem Sigurður Þórarinsson (1949) greindi og er almennt vel þekkt á Suðurlandi.

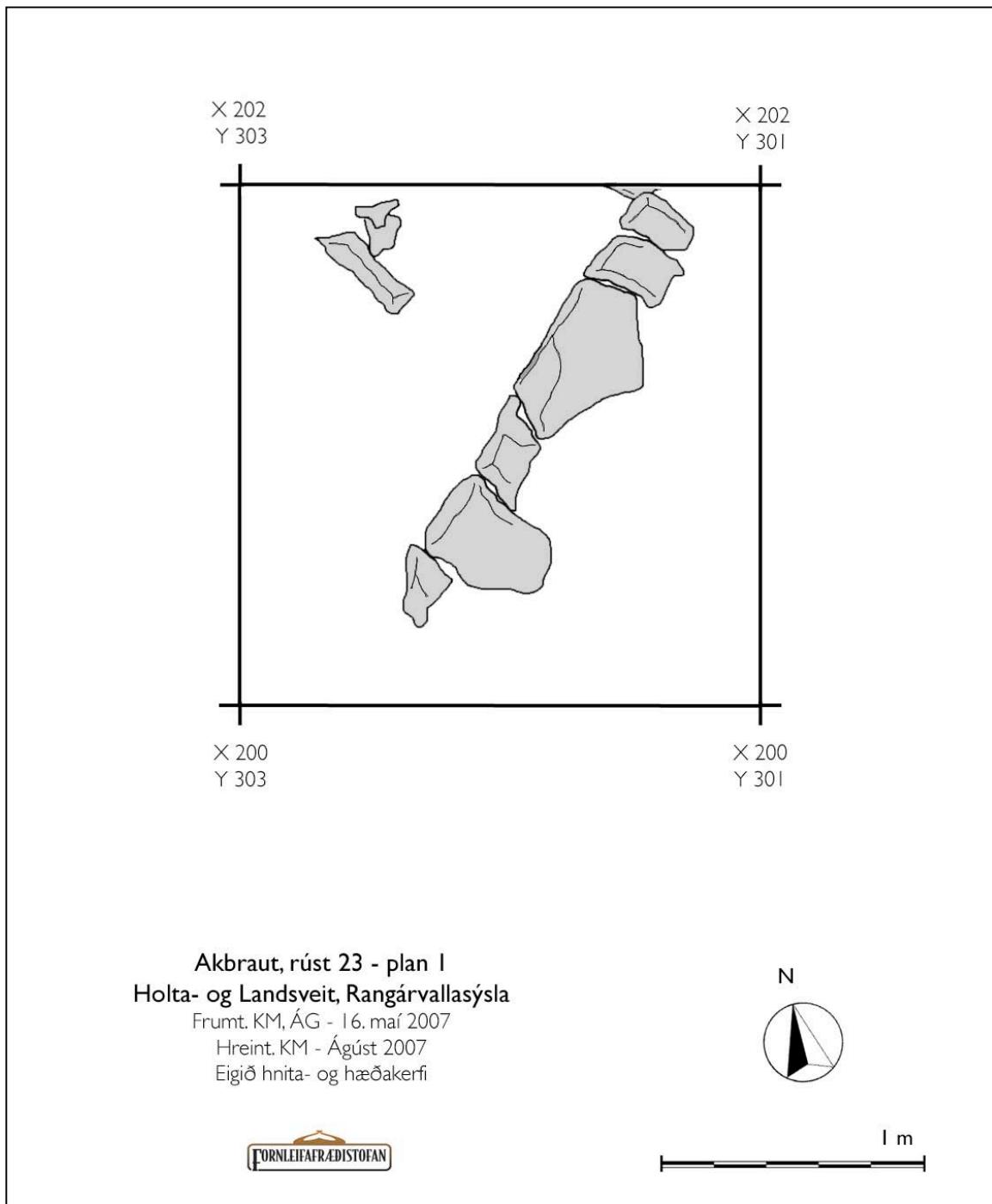
## 5 Ályktun

Rúst 23 í landi Akbrautar mun að öllum líkindum hafa verið úтиhús fyrir búopening, hugsanlega lambhús, beitarhús eða hrútakofi. Rústin er nokkuð augljóslega frá síðari oldum, þ.e. frá því eftir að bærinn var fluttur árið 1823 frá bæjarstæði gamla Akbrautholts upp á Lambaklettinn þar sem

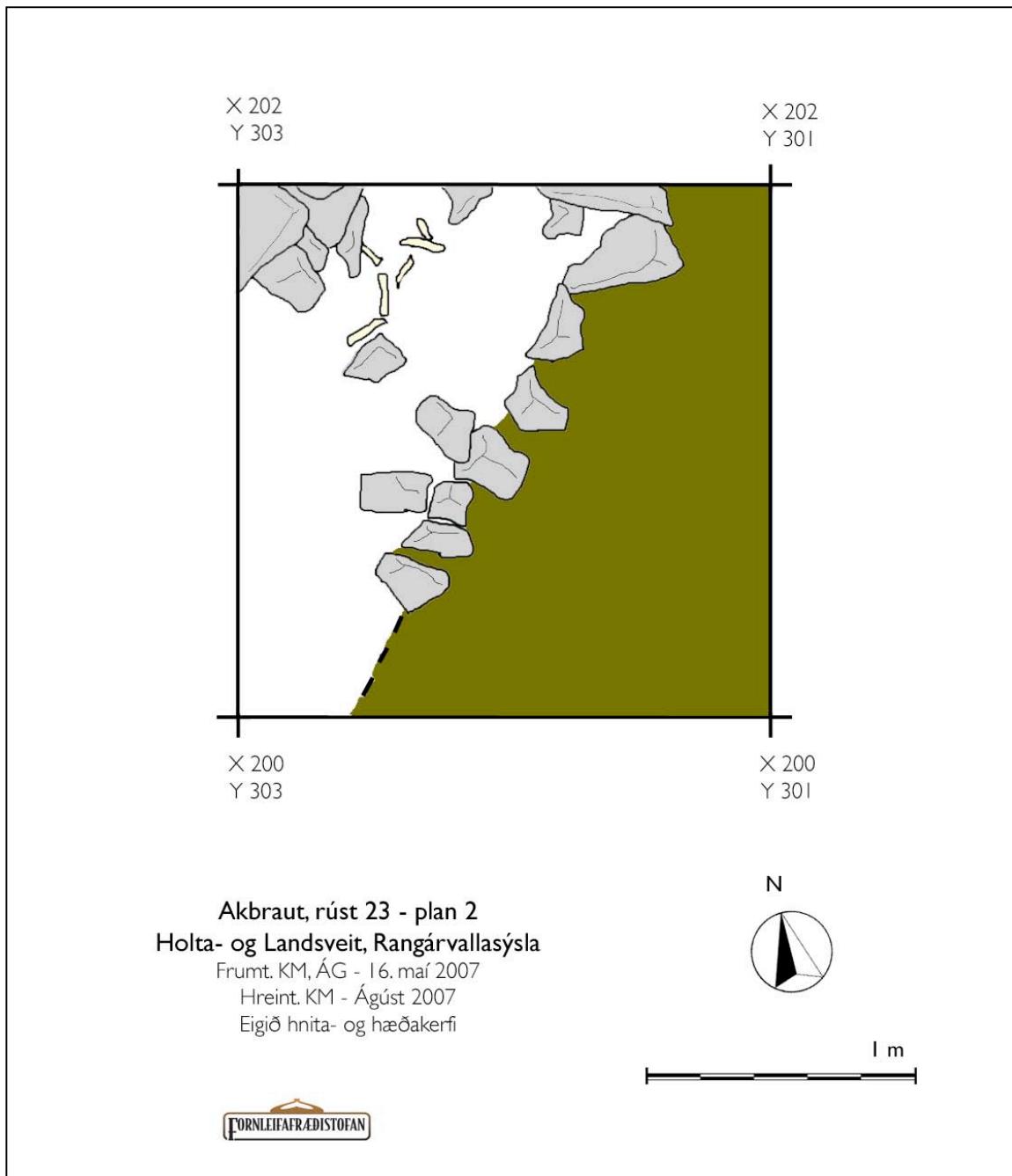
hann stendur enn, enda liggur rústin yfir gjóskulögum úr Heklu og Kötlu frá 18. öld. Engar vísbendingar fundust um eldri mannvist undir rústinni.



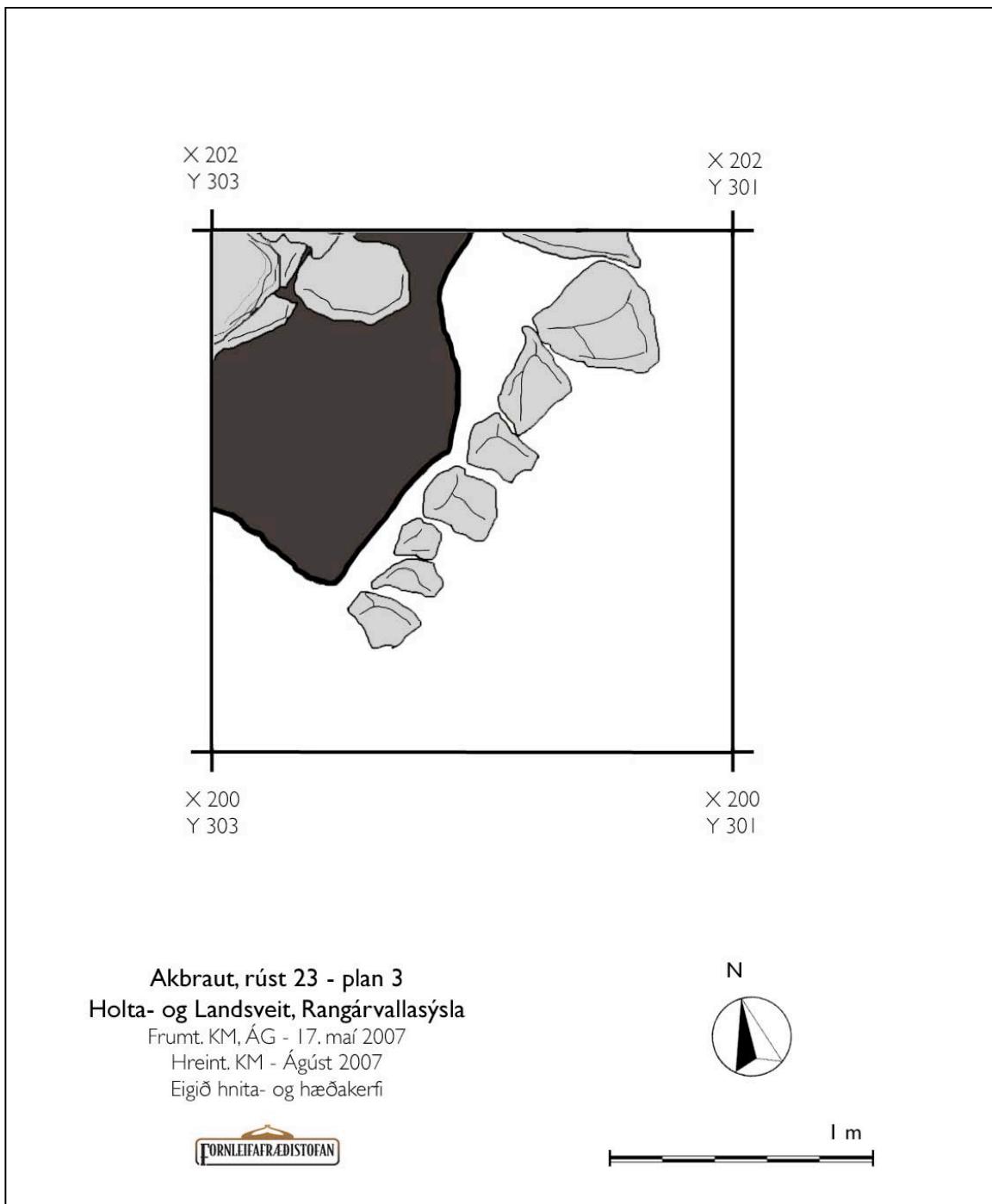
**Mynd 1** Yfirborðteikning af rúst 23. Staðsetning prufuholunnar er færð inn og rauða strikalínan merkir meinta stærð og stefnu mannvirkisins (teikn. ÁG, KM).



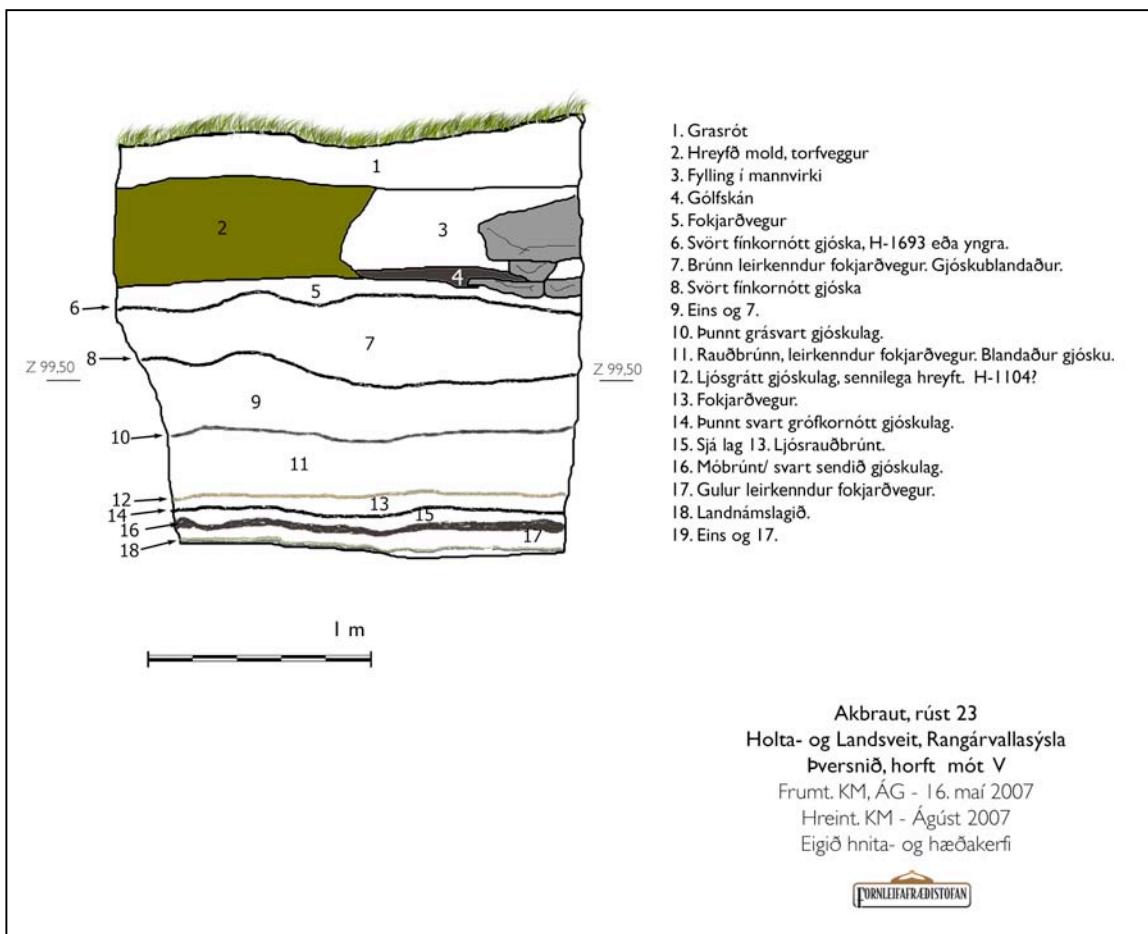
**Mynd 2** Plan 1. Veggjarhleðsla kemur í ljós í hreyfðu yfirborðslagi (teikn. ÁG, KM)



**Mynd 3** Plan 2. Fylling í rúst 23 (lag 2 og 3; teikn. ÁG, KM).



**Mynd 4** Plan 3. Gólfskán í rúst 23 (lag 4; teikn. ÁG og KM).



**Mynd 5** V-snið uppgraftarsvæðisins (skýringar: sjá jarðlagaskrá; teikn. ÁG, KM).

## II

### **6 Fornleið 60 í Árnesi, Holta- og Landsveit**

Að kröfu Fornleifaverndar ríkisins var leiðin nákvæmlega mæld inn með GPS tæki og leiðin teiknuð inn á loftmynd. Notast var við Isn 93 staðal. Leiðin var mæld inn í tveimur áföngum og var sá fyrri mældur þann 20. ágúst síðastliðinn og sá síðari þann 23. sama mánaðar.

Leiðin dreifir úr sér einstaka sinnum og þá má sjá nokkrar reiðgötur hlið við hlið eins og títt er um fornleiðir. Í mælingunni var reynt að fylgja þeirri leið sem greinilegust var og gat talist elst. Byrjað var þar sem hún kemur upp á gróið barð austast í Árnesinu og henni fylgt yfir vel gróið svæði til vesturs, eða þar til komið er að öðru barði og uppblástur tók við. Þá var ekki hægt að fylgja henni lengra, eða þar til komið er á annað gróið svæði vestast í Árnesinu. Þá var henni fylgt alla leið í Pjórsánna, nyrðri kvíslina.

Handan árbakkans fannst framhald leiðarinnar til vesturs (til Skálholts?). Leið þessi er ein fegursta fornleiðin í sveitinni. Hún hefur líklega lagst af mjög snemma, eða þegar þinghald lagðist af við Pingholtið og á Árnesþingi.

Ekki er ólíklegt að Holtavað hið forna hafi verið við þessa leið (sjá Brynjúlf Jónsson 1896, bls. 30 – 31).

### **Ljósmyndir (úrval).**



Vesturendi fornleiðarinnar þar sem hún endar við Pjórsá. Í bakgrunni er Sandlækjarkot. Horft mótt NA. (Stafrænar myndir nr. 1. Ljósm. BFE).



Mynin er tekin á sama stað og sú á undan, þó með 180° snúningi. (Stafrænar myndir nr. 2. Ljósm. BFE)



Á þessari mynd er leiðin býsna ógreinileg, en örugg þó. Þetta er við vesturhluta hennar. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 3. Ljósm. BFE.



Hér er leiðin greinileg. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 4. Ljósm. BFE.



Aftur verður leiðin ógreinileg. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 5. Ljósm. BFE.



ENN verður hún greinileg. Sjá má tvær manneskjur ganga eftir leiðinni. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 6. Ljósm. BFE.



Hér er leiðin næstum komin á leiðarenda þar sem hún hverfur svo í sandauðn. Við erum enn vestast á Árnesinu, á svokölluðum Árnессporða. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 7. Ljósm. BFE.



Hér hverfur leiðin í landrof. Sjá má suðurkvísl Pjórsár t.h. á myndinni. Horft mótt SV. Stafrænar myndir nr. 8. Ljósm. BFE.



Hér má sjá austasta hluta leiðarinnar, en myndin er tekin við rofabarð þar sem hún birtist. Á bak við gæti hið fornfræga Holtavað hafa verið yfir ánnu, rétt hjá Pingbúðunum við Pingholtið. Í bakgrunni er Vörðufell. Horft mótt V. Stafrænar myndir nr. 9. Ljósm. BFE.



Hér er leiðin afar falleg og heil. Horft er mótt V. Stafrænar myndir nr. 11. Ljósm. BFE.



Hér má sjá nokkrar reiðgötur hlið við hlið. Í bakgrunni má sjá Gálgaklett t.h. á myndinni. Horft mótt V. Stafrænar myndir nr. 16. Ljósm. BFE.



Að endingu má sjá hér þar sem leiðin fer niður af grónu yfirborði út í blásið holt. Gálgaklettur t.h. á myndinni og Vörðufellið t.v. Horft mótt V. Stafrænar myndir nr. 18. Ljósm. BFE.

## 7 Loftmynd



Loftmynd af Árnesi í Pjórsá. Sjá má greinilega þar sem landeyðing hefur farið hart fram í nesinu og eytt öllum ummerkjum um fornleiðina. Holtavað hefur trúlega verið rétt utan við myndina t.h., eða í framhaldi af leiðinni þar sem hún hefur legið til austurs. Rekja má leiðina áfram til norðurs handan árinnar. Sú leið gæti legið til Skálholts.

## 8 Heimildir:

- Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns.* Gefin út af Hinu íslenska fræðafélagi í Kaupmannahöfn. Fyrsta bindi. Kaupmannahöfn 1913-1917.
- Bjarni F. Einarsson. *Fornleifaskráning við Þjórsá vegna mats á umhverfisáhrifum Holtavirkjunar.* 1. hluti. Fornleifafræðistofan. Reykjavík 2001.
- Brynúlfur Jónsson. „Um nokkur vafasöm atriði í Íslendingasögum.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1896.* Reykjavík 1896.
- Fornleifaskrá.* Skrá um friðlýstar fornleifar. Ágúst Ó. Georgsson tók saman. Fornleifaféld, Þjóðminjasafn Íslands. Reykjavík 1990.
- Íslenskt fornbréfasafn.* Annað bindi. Hið íslenzka bókmenntafélag. Kaupmannahöfn 1888.
- Íslenskt fornbréfasafn.* Fjórða bindi. Hið íslenzka bókmenntafélag. Kaupmannahöfn 1897.
- Íslenskt fornbréfasafn.* Sjötta bindi. Hið íslenzka bókmenntafélag. Kaupmannahöfn 1900 – 1904.
- Manntal á Íslandi 1845.* Suðuramt. Bjarni Vilhjálmsson sá um útgáfuna. Ættfræðifélagið. Reykjavík 1982.
- Ný jarðabók fyrir Ísland. Kaupmannahöfn (1861?).
- Rangárvallasýsla. Sýslu- og sóknarlýsingar Hins íslenzka bókmenntafélags 1839 – 1845, 1856 og 1872 – 1873.* Rangæingafélagið í Reykjavík 1968.
- Sigurður Þórarinsson, „Örlög byggðarinnar á Hrunamannafrétti“. *Árbók hins íslenzka fornleifafélags 1943 – 48.* Reykjavík 1949.

Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	15.5.2007	N	1
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 fyrir rannsókn.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	15.5.2007	N	2
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 fyrir rannsókn.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	15.5.2007	NNA	3
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 eftir fyrstu hreinsun.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	15.5.2007	NNA	4
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 eftir aðra hreinsun.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	15.5.2007	A	5
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 eftir aðra hreinsun.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	SSV	6
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 eftir þriðju hreinsun.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



## Stafrænar ljósmyndir

25

Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	SSV	7
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Rúst 23 eftir þriðju hreinsun.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	NNA	8
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Ármann Guðmundsson að störfum.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	NNA	9
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Ármann Guðmundsson að störfum.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



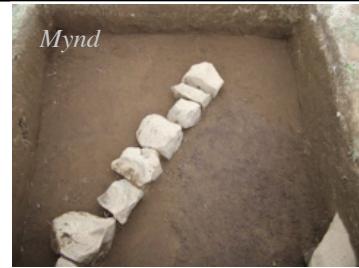
Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	SSV	10
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggir komnir vel í ljós og kindabein á gólfí.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	NNA	11
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggir komnir vel í ljós.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	16.5.2007	SSV	12
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggir komnir vel í ljós.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	SSV	13
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggir komnir vel í ljós.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	NNA	14
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggir komnir vel í ljós. Gólfhellur t.v., efst.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	NNA	15
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Veggur fjarlægður. Gólfhellur í horni t.v.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	SSV	16
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Undir húsinu.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	V	17
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Vestur snið.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	V	18
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Vestur snið.		
Ljósmyndari			
Kristsján Mímisson			



Staður	Sveitarfélag	Tákntala	
Akbraut	Holta- og Landsveit		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.
Rangárvallasýsla	17.5.2007	V	19
Myndavél	Myndefni		
Fuji FinePix 9600	Gjóskur. Hugsanlega LL lagið neðst.		
Ljósmyndari			
Kristján Mímisson			

*Mynd*



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	NA	1	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Vesturendi fornleiðarinnar þar sem hún endar við Þjórsá. Í bakgrunni er Sandlækjkarkot.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	2	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Myndin er tekin á sama stað og mynd 1, með 180 gráða snúning.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	3	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Hér er leiðin býsna ógreinileg, en örugg þó. Vesturhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	4	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Hér er leiðin greinileg. Vesturhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	5	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Vesturhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	6	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Hér eru dálítil vegamót þar sem leiðin hefur skipt sér í tvær leiðir. Vesturhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	7	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Vesturhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	23.8.2007	SV	8	
Myndavél	Myndefni			
Fuji FinePix S700	Hér endar leiðin á þessum kafla við gróíð rofabard sunnan í Árnesinu.			
Ljósmyndari	Vesturhluti leiðarinnar.			
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	9	
Myndavél	Myndefni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austasti endi fornleiðarinnar þar sem hún kemur upp á gróíð barð.			
Ljósmyndari	Austurhluti leiðarinnar.			
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	10	
Myndavél	Myndefni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	11	
Myndavél	Myndefni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	12	
Myndavél	Myndefni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				



Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	13	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	14	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	15	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	16	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	17	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

Staður	Sveitarfélag	Táktala		Mynd
Árnes	Skeiðahreppur	-		
Sýsla	Dags	Mót	Mynd nr.	
Árnессýsla	20.8.2007	V	18	
Myndavél	Myndfni			
Panasonic Lumix DMC-FX9	Austurhluti leiðarinnar. Mjög greinilegur. Hér endar þessi hluti leiðarinnar við rofabard.			
Ljósmyndari				
Bjarni F. Einarsson				

<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	1	15.5.2007	NV	Rúst 23, yfirlitsmynd fyrir uppgröft.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	2	15.5.2007	NA	Rúst 23, yfirlitsmynd fyrir uppgröft.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	3	15.5.2007	NNA	Plan 0.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	4	16.5.2007	NNA	Plan 1, efsti hluti veggjar.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	5	16.5.2007	NA	Plan 1, efsti hluti veggjar.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	6	16.5.2007	SSV	Yfirlitsmynd yfir holuna.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	7	16.5.2007	SSV	Yfirlitsmynd yfir holuna (með mælistiku).
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	8	16.5.2007	SSV	Plan 2. Veggir komnir vel í ljós og kindabein á gólfí.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	9	17.5.2007	NNA	Plan 3, gólfeskán.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	10	17.5.2007	SSV	Plan 3, gólfeskán.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	11	17.5.2007	SSV	Plan 3, gólfeskán sbr. viðbótarteikning. Gólfhellur? Veggir komnir vel í ljós. Gólfhellur t.v., efst.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	12	17.5.2007	NNA	Plan 3, gólfeskán sbr. viðbótarteikning. Gólfhellur? Veggir komnir vel í ljós. Gólfhellur t.v., efst.
<i>Filma nr.</i>	<i>Mynd nr.</i>	<i>Dags</i>	<i>Mót</i>	<i>Myndefni</i>
1	13	17.5.2007	NNA	Holan tæmd.

Filma nr.	Mynd nr.	Dags	Mót	Myndefni
1	14	17.5.2007	SSV	Holan tæmd.

Filma nr.	Mynd nr.	Dags	Mót	Myndefni
1	15	17.5.2007	V	Pversnið í V-bakka uppgraftarsvæðis.

Filma nr.	Mynd nr.	Dags	Mót	Myndefni
1	16	17.5.2007	V	Pversnið í V-bakka uppgraftarsvæðis.

Filma nr.	Mynd nr.	Dags	Mót	Myndefni
1	17	17.5.2007	V	Gjóskur. Hugsanlega LL lagið neðst.

Númer <b>1</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Yfirborðslag	Undir jarðlaganúmeri Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 2, 3 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Hreyft yfirborðslag sem samanstendur úr fokjarðvegi og torfslettu - sennilegast úr þaki rústar 23.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer <b>2</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 1 Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 5 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Ljósbrunn, óhreyfður fokjarðvegur	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer <b>3</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fylling	Undir jarðlaganúmeri 1 Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 4 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Dökkt, hreyft lag með tætingslegum torfslettu. Hefur verið mokað inn í rúst 23. Í þessu lagi fundust morkin dýrabein og steinar úr veggjarhruni.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer 4	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gólfskán	Undir jarðlaganúmeri 3			Yfir jarðlaganúmeri 5	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	

Lýsing  
Dökk, hörð gólfskán en þó án nokkurra vísbendinga um mannvist, þ.e. viðarkol, brennd bein o.s.frv. Lagið virðist vera þétt-trampað yfirborð og í því hafa verið lagðar hellur (gólfhellur?).

Matrix-flæðirit

Sniðteikning  
Akbraut í Holtum  
Rúst 23, V-snið  
AG, KM, 17.5.2007

Númer 5	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 2,4			Yfir jarðlaganúmeri 6	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	

Lýsing  
Ljós fokjarðvegur, blandaður gjóskuslettum (sennilega úr lagi 6) - þ.a.l. hugsanlega hreyft.

Matrix-flæðirit

Sniðteikning  
Akbraut í Holtum  
Rúst 23, V-snið  
AG, KM, 17.5.2007

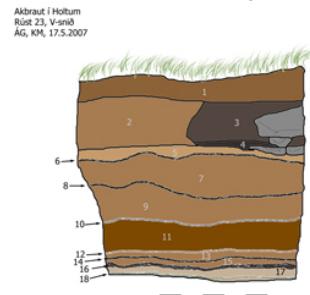
Númer 6	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóска	Undir jarðlaganúmeri 5			Yfir jarðlaganúmeri 7	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	

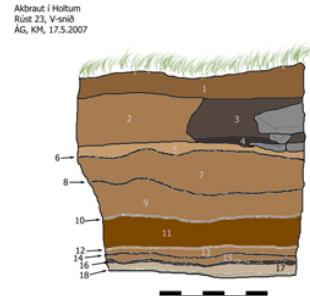
Lýsing  
Svart fímkornótt, ca. 2 - 3 sm þykkt gjóskulag. Hugsanlega úr H-1766

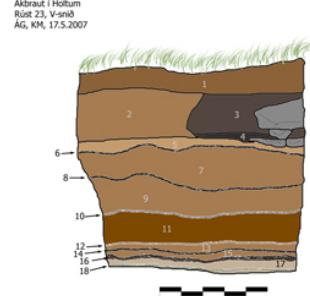
Matrix-flæðirit

Sniðteikning  
Akbraut í Holtum  
Rúst 23, V-snið  
AG, KM, 17.5.2007

## Jarðlagaskrá

Númer <b>7</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 6 Númer í Harris Matrix _____	Yfir jarðlaganúmeri 8 Á sniðteikningu V-snið			
Lýsing Brúnn, leirkenndur fokjarðvegur. Í honum sjást örlitlar gjóskuslitrur.			Matrix-flæðirit		
			Sniðteikning 		

Númer <b>8</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 7 Númer í Harris Matrix _____	Yfir jarðlaganúmeri 9 Á sniðteikningu V-snið			
Lýsing Svart, fínkornótt gjóskulag - max. 2 sm þykkt. Sennilega K-1721.			Matrix-flæðirit		
			Sniðteikning 		

Númer <b>9</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 8 Númer í Harris Matrix _____	Yfir jarðlaganúmeri 10 Á sniðteikningu V-snið			
Lýsing Brúnn, leirkenndur fokjarðvegur. Í honum sjást örlitlar gjóskuslitrur.			Matrix-flæðirit		
			Sniðteikning 		

## Jarðlagaskrá

Númer	Staður	Sveitarfélag	Táktala	Sýsla	Dags
10	Akbraut	Rangárþing ytra	8614	Rangárvallasýsla	17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 9 Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 11 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Örþunnt, grásvart gjóskulag. Hugsanlega H -1693?	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer	Staður	Sveitarfélag	Táktala	Sýsla	Dags
11	Akbraut	Rangárþing ytra	8614	Rangárvallasýsla	17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 10 Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 12 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Rauðbrúnn, leirkenndur fokjarðvegur - örlítið litaður af gjósku.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer	Staður	Sveitarfélag	Táktala	Sýsla	Dags
12	Akbraut	Rangárþing ytra	8614	Rangárvallasýsla	17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 11 Númer í Harris Matrix			Yfir jarðlaganúmeri 13 Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Ljóst og grófkornótt gjóskulag. Sennilega H -1104.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007			

Númer <b>13</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 12			Yfir jarðlaganúmeri 14	
		Númer í Harris Matrix		Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Fokjarðvegur	Matrix-flæðirit			Sniðteikning	
				<p>Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>	

Númer <b>14</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 13			Yfir jarðlaganúmeri 15	
		Númer í Harris Matrix		Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Þunnt, svart, grófkornótt gjóskulag.	Matrix-flæðirit			Sniðteikning	
				<p>Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>	

Númer <b>15</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 14			Yfir jarðlaganúmeri 16	
		Númer í Harris Matrix		Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Ljós-, rauðbrúnn fokjarðvegur.	Matrix-flæðirit			Sniðteikning	
				<p>Akbraut i Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>	

Númer <b>16</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 15			Yfir jarðlaganúmeri 17	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Svart, sendið gjóskulag.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning			
		<p>Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>			

Númer <b>17</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 16			Yfir jarðlaganúmeri 18	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Gulur, leirkennndur fokjarðvegur.	Matrix-flæðirit	Sniðteikning			
		<p>Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>			

Númer <b>18</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Gjóska	Undir jarðlaganúmeri 17			Yfir jarðlaganúmeri 19	
	Númer í Harris Matrix			Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Tvílit - ljós/grængráleit - gjóska. Landnámslagið	Matrix-flæðirit	Sniðteikning			
		<p>Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>			

Númer <b>19</b>	Staður Akbraut	Sveitarfélag Rangárþing ytra	Táktala 8614	Sýsla Rangárvallasýsla	Dags 17.5.2007
Gerð jarðlags Fokjarðvegur	Undir jarðlaganúmeri 18			Yfir jarðlaganúmeri - Á sniðteikningu V-snið	
Lýsing Gulur, leirkenndur fokjarðvegur.	Matrix-flæðirit			Sniðteikning	
				<p>Akbraut í Holtum Rúst 23, V-snið AG, KM, 17.5.2007</p>	

**Landsvirkjun** • Háaleitisbraut 68 • 103 Reykjavík  
Sími: 515 9000 • Bréfasími: 515 9007 • Netfang: [landsvirkjun@lv.is](mailto:landsvirkjun@lv.is)  
Heimasíða: [www.lv.is](http://www.lv.is)